

Podsumowanie

Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brochów

wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko ww. Programu

Opracowana przez Zespół

WGS84 Polska Sp. z o.o.
ul. Warszawska 14 lok.5
05-822 Milanówek

www.wgs84.pl

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	4
3. Sposób uwzględnienia w <i>Programie</i> ... ustaleń zawartych w <i>Prognozie</i>	5
4. Sposób uwzględnienia w <i>Programie</i> ... opinii właściwych organów	5
5. Sposób uwzględnienia w <i>Programie</i> zgłaszanych uwag i wniosków w ramach przeprowadzanych konsultacji społecznych	6
6. Sposób uwzględnienia w <i>Programie</i> ... wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.....	7
7. Sposób uwzględnienia w <i>Programie</i> ... propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.....	7
8. Załączniki.....	8

1. Wstęp

Niniejsze *Podsumowanie* zostało opracowane zgodnie z zapisami wynikającymi z art. 55 ust. 3 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), zwanej dalej ustawą ocenową i ma na celu przedstawienie uzasadnienia wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań oraz wyjaśnienie, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i uwzględnione w opracowywanym i przyjętym *Programie...* ustalenia wynikające ze sporządzonej *Prognozy...*, opinii właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie), zgłoszonych uwag i wniosków, jak również przedstawienie propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień analizowanego *Programu...*

Opracowanie *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brochów* jest związane z realizacją zapisów zawartych w *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej uchwałą nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 roku (zmienioną uchwałą nr 39/2010 z 15 marca 2010 r.), jakimi jest:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Na poziomie lokalnym zadania wynikające z *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032* powinny być realizowane m.in. przez samorząd gminny, do zadań którego w szczególności należy przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Głównym celem opracowania *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brochów* jest zaplanowanie bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcia wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy do końca 2032 roku.

Dla przedmiotowego dokumentu została, zgodnie z zapisami *ustawy ocenowej*, sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko, której głównym celem było określenie skutków dla środowiska, jakie związane mogą być z realizacją ustaleń *Programu...* Zgodnie z zapisami ww. przepisów została także przeprowadzona procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu tego dokumentu.

2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

W wykonanej na potrzeby postępowania w sprawie oceny strategicznej *Prognozie...* kwestia rozwiązań alternatywnych została szczegółowo przeanalizowana i na podstawie wykonanych analiz zostało dowiedzione, że w chwili obecnej brak jest rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Kwestie rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do analizowanego *Programu...* można generalnie rozpatrywać na dwóch poziomach:

- 1) analizy prawidłowości sformułowania celów i ich ewentualnych modyfikacji,
- 2) analizy doboru sposobów i środków osiągnięcia tak określonych celów.

Przeprowadzona w ramach *Prognozy...* analiza celów *Programu...*, a w szczególności jego spójności z innymi dokumentami programowymi w zakresie gospodarki odpadami i usuwania azbestu wskazuje, że są one w pełni zgodne z postanowieniami tych dokumentów, a także wynikają wprost z postanowień wynikających z tych dokumentów oraz obowiązującego w Polsce prawa.

W szczególności trzy cele główne:

- oczyszczenie terenu Gminy Brochów z produktów zawierających azbest (materiałów izolacyjnych i konstrukcyjnych),
  - minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie Gminy Brochów,
  - likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko,
- należy uznać za bezalternatywne w świetle wiedzy o zagrożeniach zdrowotnych oraz w odniesieniu do przyjętych w Polsce rozwiązań prawnych.

Alternatywą byłoby jedynie uznanie, że pozostawienie wyrobów azbestowych w miejscach ich obecnego wykorzystywania powoduje mniejsze konsekwencje środowiskowe, niż ich usuwanie pod kontrolą, co w świetle zgromadzonych informacji nie znajduje uzasadnienia, ani potwierdzenia, jak również nie byłoby zgodne z założeniami przyjętymi w dokumentach strategicznych wyższego rzędu.

Wariantowaniu mogłyby podlegać zagadnienia opisane w pkt. II – sposoby i środki osiągnięcia określonych w *Programie...* celów w kontekście sposobów unieszkodliwiania azbestu, gdyż w ramach analizowanego *Programu...* proponowane jest jedynie jego składowanie na przeznaczonych do tego składowiskach odpadów niebezpiecznych. Należy jednak zauważyć, że, co prawda, istnieją inne sposoby unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów, nie są one jednak na tyle rozpowszechnione i efektywne ekonomicznie, aby możliwe było ich zastosowanie na dużą skalę w Polsce w najbliższych latach. Zagadnienie to

szczegółowo było analizowane w Prognozie oddziaływania na środowisko dla „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, czyli dla Programu o nadrzędnym charakterze w stosunku do analizowanego Programu...

3. Sposób uwzględnienia w Programie... ustaleń zawartych w Prognozie...

Obydwa dokumenty czyli Program... i Prognoza... powstawały równolegle, tak aby możliwe było prowadzenie spójnych działań w zakresie opracowania skutecznego i kompletnego Programu... Dlatego też oba te dokumenty są ze sobą spójne, a w szczególności zapisy Programu... zawierają w sobie ustalenia i wyniki analiz wynikających z Prognozy...

Wykonane w ramach Prognozy... analizy wykazały, że realizacja postanowień Programu... ma pozytywny wpływ na środowisko (głównie zdrowie człowieka) a także, że wszystkie negatywne oddziaływania, które mogą być związane z realizacją Programu... mogą być skutecznie zminimalizowane do poziomu nieistotnego. Przeprowadzone analizy wykazały również, że obowiązek zastosowania konkretnych działań minimalizujących wynika w zdecydowanej większości przypadków wprost z obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie. Konieczność podjęcia odpowiednich działań minimalizujących została zapisana w rozdziale 2 Programu...*Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest* oraz podrozdziale 5.3 *Usuwanie wyrobów zawierających azbest*.

Ze szczególną uwagą potraktowano również zagadnienia związane z monitoringiem skutków realizacji postanowień, zarówno w Programie..., jak i Prognozie... Przyjęte wskaźniki nie tylko pozwalają analizować stopień realizacji Programu, ale także pewne środowiskowe skutki jego realizacji. Dlatego też w rozdziale 9 *Monitoring procesu realizacji Programu...*, przedstawiono jego odpowiednią propozycję.

4. Sposób uwzględnienia w Programie... opinii właściwych organów

W ramach prowadzenia prac nad opracowaniem projektu Programu... Wójt Gminy Brochów w dniu 16.06.2014 r. wystąpił do właściwych organów z prośbą o określenie zakresu oraz stopnia szczegółowości informacji wymaganych do ujęcia w „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu ww. Programu (zgodnie z zapisami art. 53, 57 i 58 ustawy o ocenie). W odpowiedzi:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 23.07.2014 r. znak WOOS-I.411.168.2014.ARM określił zakres Prognozy...,

- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pismem z dnia 02.07.2014 r. znak ZNS.9022.1.00065.2014.DB określił zakres *Prognozy...*

Przygotowana *Prognoza...* jest zgodna zarówno z obowiązującymi w tym zakresie przepisami (art. 51 i 52 ustawy ocenowej), jak również z zakresem określonym przez właściwe ww. organy (pisma te zostały zamieszczone jako załączniki do niniejszego *Podsumowania*).

Dodatkowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przygotowany projekt *Programu...*, jak i *Prognozy...*, poddawany był następnie opiniowaniu przez te same ww. organy (zgodnie z art. 54, 57 i 58 ustawy ocenowej). O wydanie takiej opinii wystąpił Wójt Gminy Brochów w dniu 19.09.2014 r. W odpowiedzi:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 21.10.2014 r. znak WOOŚ-I.410.585.2014.DC przedłożył pozytywną opinię na temat przygotowanych i przedstawionych do opinii projektów dokumentów.
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pismem z dnia 08.10.2014 r. znak ZNS.9022.1.00099.2014.MK przedłożył pozytywną opinię na temat przygotowanych i przedstawionych do opinii projektów dokumentów.

Podsumowując niniejszy rozdział należy stwierdzić, że Organ opracowujący projekt dokumentu spełnił wszystkie wymagania wynikające z zapisów ustawy ocenowej w zakresie uwzględnienia opinii właściwych organów, gdyż:

- uzyskał stanowiska odpowiednich organów (RDOŚ, jak i PWIS) w odniesieniu do opiniowanych dokumentów,
- w przypadku RDOŚ uzyskał opinię pozytywną,
- w przypadku PWIS uzyskał opinię pozytywną.

5. Sposób uwzględnienia w Programie zgłaszanych uwag i wniosków w ramach przeprowadzanych konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne w ramach przeprowadzanej procedury oceny strategicznej dla projektu *Programu...* i *Prognozy...* (zapewnienie udziału społeczeństwa) odbywały się w dniach: 25.09.2014 r. – 17.10.2014 r.

Informacje o przeprowadzanych konsultacjach ukazały się:

- na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Brochów – pod adresem: www.brochow.bip.org.pl/?tree=1939, w zakładce Tablica ogłoszeń (publikacja 25.09.2014 r.),

- jako ogłoszenie w Urzędzie Gminy opublikowane w dniu 25.09.2014 r. na tablicy ogłoszeń,
- jako ogłoszenie w Sołectwach na terenie Gminy opublikowane w dniu 25.09.2014 r. na tablicach ogłoszeń.

Uwagi i wnioski składać można było zarówno drogą elektroniczną (na adres: m.zarzycki@brochow.pl), jak również drogą pocztową lub osobiście w siedzibie Urzędu (Urząd Gminy Brochów, Brochów 125, 05-088 Brochów, pok. nr 21, w godzinach 8:00 – 15:30). Z analizowanymi dokumentami można było zapoznać się zarówno w siedzibie Urzędu, jak i pozyskać je ze strony internetowej Urzędu www.brochow.bip.org.pl/?tree=1939, w zakładce Tablica ogłoszeń. W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych nie zostały zgłoszone żadne uwagi.

6. Sposób uwzględnienia w Programie... wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Z uwagi na ustalenia wynikające z wykonanej *Prognozy...*, stwierdzające brak możliwości występowania oddziaływań transgranicznych, nie było przeprowadzane postępowanie w tej kwestii.

7. Sposób uwzględnienia w Programie... propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Zakres i częstotliwość proponowanego monitoringu skutków realizacji postanowień analizowanych dokumentów jest w pełni zgodny i wygląda następująco:

Lp.	Wskaźniki oceny	Jednostka	Częstotliwość
1	Ilość wyrobów zawierających azbest na 1 km ² powierzchni gminy	Mg/km ²	Co rok
2	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg/rok	Co rok
3	Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	zł/rok	Co rok
4	Ilość „dzikich wysypisk” z odpadami azbestowymi	szt.	Co rok

8. Załączniki

1. Pismo RDOŚ z dnia 21.10.2014 r. znak WOOS-I.410.585.2014.DC.
2. Pismo PWIS z dnia 08.10.2014 r. znak ZNS.9022.1.00099.2014.MK.

Załącznik 1

Warszawa, dnia 11 października 2014 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

Kol. Zanycielec
(Z)

WOŚ-I.410.585.2014.DC

Wójt Gminy
Brochów
05-088 Brochów

Na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.), w odpowiedzi na pismo z dnia 19.09.2014 r., znak: OŚ.GO.6232.9.7.2014, w sprawie zaopiniowania projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brochów”, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie **wydaje opinię bez uwag** do ww. projektu dokumentu.

Podstawowym celem programu jest usunięcie do 2032 r. z terytorium gminy Brochów wyrobów zawierających azbest, przez specjalistyczne firmy i przetransportowanie na składowiska odpadów azbestowych zlokalizowane poza granicami gminy. Właściwa realizacja założeń ww. dokumentu wpłynie na wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy Brochów spowodowanych azbestem oraz poprawę stanu środowiska naturalnego.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Warszawie
Kol.
Jadwiga Daniuk
Główny Specjalista

Otrzymują:

- 1) adresat
- 2) aa.

Załącznik 2

PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY W WARSZAWIE
WOJEWODZKA STACJA SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA W WARSZAWIE

ul. Żelazna 79, 00-875 Warszawa, NIP: 527-020-98-30, REGON 000291799
Centrala: (022) 620 90 01/06; 654 79 21/24; Dyrektor: tel./fax (022) 620 37 19; 624 82 09
www.wsse.waw.pl; e-mail: sekretariat@wsse.waw.pl

Warszawa, dnia 08.10.2014 r.

ZNS.9022.1.00099.2014.MK

Urząd Gminy w Brochowie
KANCELARIA
2014 -10- 15
Nr 1381

Wójt Gminy Brochów
Brochów 125
05-088 Brochów

Opinia sanitarna

Na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze. zm.) oraz art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263, ze. zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 września 2014 r., znak: OŚ.GO.6232.9.8.2014 (data wpływu: 29.09.2014 r.), Wójta Gminy Brochów, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie

opiniuje

pozytywnie i bez zastrzeżeń projekt dokumentu pn.: „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brochów”.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Brochów w piśmie z dnia 19 września 2014 r., znak: OŚ.GO.6232.9.8.2014 (data wpływu do Kancelarii WSSE w Warszawie: 29.09.2014 r.), wystąpił na podstawie art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze. zm.) do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o zaopiniowanie projektu dokumentu pn.: „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brochów” (dalej zwany Programem).

Po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie stwierdził co następuje.

Gmina Brochów położona jest na terenie powiatu sochaczewskiego, w odległości 54 km od Warszawy. Jest gminą typowo rolniczą (znaczny obszar zajmują użytki zielone) o powierzchni 120 km², która według danych na dzień 31 grudnia 2013 r., zamieszkiwało 4 290 osób.

 Rozwój kadry oraz zwiększenie efektywności działania w stacjach sanitarno-epidemiologicznych województwa mazowieckiego - projekt realizowany przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego
instytut liechtensteina rozwoju

Opracowanie Programu poprzedzone było szczegółową inwentaryzacją, która wykazała, że na terenie gminy znajduje się 2063 Mg wyrobów zawierających azbest, występujących w postaci: pokryć dachowych – 179 879 m²; elewacji budynków – 720 m² i płyt składowanych na posesjach – 75 Mg. Nie ma natomiast rur wodociągowych wykonanych z wyrobów zawierających azbest oraz dróg utwardzonych odpadami z azbestem.

Rozpatrywany dokument zakłada całkowite usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Brochów do końca 2032 r. Proces usuwania azbestu przebiegał będzie w dwóch etapach: I etap to lata 2014-2022, a II obejmie lata 2023-2032. Wskaźnik masy unieszkodliwianych odpadów w każdym roku wyniesie około 115 Mg.

Program zawiera dane inwentaryzacyjne dotyczące ilości azbestu występującego na terenie gminy; zakłada systematyczne działania edukacyjno-informacyjne na temat szkodliwości azbestu; przedstawia aspekty prawne użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest; wskazuje obowiązki właścicieli nieruchomości i jednostek samorządu; przewiduje podjęcie działań w kierunku pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych; przedstawia harmonogram prac; szacunkowe koszty jego realizacji oraz możliwe źródła dofinansowania w postaci kredytów, pożyczek preferencyjnych dla osób fizycznych.

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest prowadzone będą przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy. Na terenie gminy nie ma składowiska odpadów niebezpiecznych. Wyroby zawierające azbest składowane będą na składowisku w Rachocinie, pow. sierpecki lub w miejscowości Pukinin, powiat rawski.

Cele rozpatrywanego dokumentu są zbieżne z polityką ekologiczną określoną w dokumentach ochrony środowiska dla kraju, województwa i powiatu. Program jest wynikiem realizacji zapisów „Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023” oraz „Programu Oczyszczania Kraju z azbestu na lata 2009-2032”.

Realizacja zadań określonych w przedłożonym Programie służyć będzie zrównoważonemu rozwojowi gminy, przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego i będzie miała korzystny wpływ na zdrowie oraz warunki życia mieszkańców.

Biorąc powyższe pod uwagę, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie zajął stanowisko, jak w sentencji niniejszej opinii.

ZASTĘPCA
PAŃSTWOWEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA SANITARNEGO
w Warszawie

Kazimierz Rakocki

(Dokumentację pozostawiono
w aktach WSSE)

Otrzymuje:
Adresat